

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 215/2010-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia E., B., zastúpeného advokátom Mgr. V. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na informácie podľa čl. 26 ods. 1, 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu zo 14. októbra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Gd 321/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia E. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2010 doručená sťažnosť občianskeho združenia E. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na informácie podľa čl. 26 ods. 1, 4 a 5 ústavy postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu zo 14. októbra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Gd 321/09.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o informáciách“) sťažovateľ žiadosťou z 24. septembra 2008 požiadal Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) o sprístupnenie sťažnostného spisu sp. zn. KRP-367/K-St-2008 Ta. Doručením tejto žiadosti *začalo* správne konanie sp. zn. KRP-118/SI-2008, v ktorom má sťažovateľ postavenie účastníka konania. Sťažovateľ chcel 31. júla 2009 prostredníctvom advokáta nahliadnuť do spisu vedeného vo veci jeho žiadosti, čo mu nebolo umožnené s odôvodnením, že zákon o informáciách to neumožňuje a aplikácia § 23 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) je vylúčená. Podnetom z 3. augusta 2009 sťažovateľ požiadal Krajskú prokuratúru v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) o preskúmanie postupu krajského riaditeľstva pri odmietnutí nahliadnutia do spisu. Krajská prokuratúra listom č. Kd 266/09-8 zo 6. októbra 2009 sťažovateľovi oznámila, že postup krajského riaditeľstva bol zákonný. Na opakovaný podnet sťažovateľa z 12. októbra 2009 reagovala generálna prokuratúra listom č. VI/2 Gd 321/09-6 z 3. decembra 2009 (doručeným sťažovateľovi 8. decembra 2009), ktorým sťažovateľovi oznámila, že spôsob vybavenia podnetu zo strany krajskej prokuratúry bol zákonný.

3. Sťažovateľ po uvedení na vec sa vzťahujúcich ustanovení príslušných právnych noriem (§ 22 ods. 1 zákona o informáciách, § 23 ods. 1 a 3 Správneho poriadku) a judikatúry ústavného súdu uviedol, že *„Súčasťou práva na inú právnu ochranu je, rovnako ako v prípade práva na súdnu ochranu, nielen právo na formálne vybavenie podnetu, ale aj právo, aby sa príslušný orgán zaoberal všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa, aby relevantné právne normy boli aplikované ústavne konformným spôsobom*

a aby v oznámení o vybavení podnetu jasne vysvetlil na základe akých skutkových zistení a právnych úvah podnetu nevyhovel...

Konanie o žiadosti o informácie je správnym konaním... Nahliadanie do administratívneho spisu vedeného povinnou osobou vo veci žiadosti o informácie... sa v plnom rozsahu použije ust. § 23 správneho poriadku.“. Generálna prokuratúra podľa názoru sťažovateľa „... svojim postupom porušila právo... na inú právnu ochranu, garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy... a nepriamo aj právo na informácie garantované čl. 26 ods. 1, 4 a 5 Ústavy..., keďže dôsledkom odmietnutia nahliadnutia do administratívneho spisu je znemožnenie účastníkovi konania získať informácie o priebehu konania, ktorého bol účastníkom.“.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo občianskeho združenia E. na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na informácie podľa čl. 26 ods. 1, 4 a 5 Ústavy... postupom Generálnej prokuratúry... pri vybavovaní opakovaného podnetu sťažovateľa zo dňa 14. 10. 2009, sp. zn. VI/2 Gd 321/09 porušené bolo.

2. Oznámenie Generálnej prokuratúry... zo dňa 03. 12. 2009, č. k. VI/2 Gd 321/09-6 sa zrušuje a vec sa vracia Generálnej prokuratúre... na ďalšie konanie.

3. Generálna prokuratúra... je povinná opätovne vybaviť opakovaný podnet sťažovateľa zo dňa 14. 10. 2009, sp. zn. VI/2 Gd 321/09.

4. Generálna prokuratúra... je povinná nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia k rukám advokáta do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti ešte pred jej predbežným prerokovaním podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyjadrila generálna prokuratúra podaním z 1. marca 2010, v ktorom navrhla sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

6. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu 1. marca 2010 doručil požadované na vec sa vzťahujúce písomné podania (okrem iného správnu žalobu sťažovateľa vedenú na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 S 176/2009 vo veci preskúmania opakovanému podnetu predchádzajúcim rozhodnutiam policajných orgánov) a uviedol, že „... si dovoľujem opätovne poznamenať, že v danej veci ide o dva odlišné spisy KR PZ BA, jeden vedený vo veci sťažnosti Ing. T. a druhý vedený vo veci žiadosti o. z. E. o sprístupnenie sťažnostného spisu Ing. T. Sprístupnenie sťažnostného spisu je predmetom rozhodovania v konaní podľa ZSI, v súčasnosti v štádiu správnej žaloby. Sťažovateľ E., o. z. sa na ÚS SR obracia výlučne vo veci neumožnenia nahliadnutia do administratívneho spisu vedeného vo veci jeho žiadosti o informácie.“.

7. Z obsahu listu (odpovede) generálnej prokuratúry č. VI/2 Gd 321/09-6 z 3. decembra 2009 okrem iného vyplýva:

«Na základe Vášho opakovaného podnetu z 12. 10. 2009 preskúmala Generálna prokuratúra... postup Krajskej prokuratúry... pri vybavovaní Vášho predchádzajúceho podnetu, ktorým ste žiadali o preskúmanie postupu Krajského riaditeľstva... vo veci vedenej pod sp zn. KRP-118/Si-2008 vzťahujúcej sa na konanie o žiadosti o sprístupnenie informácií.

Preskúmaním na vec sa vzťahujúceho administratívneho spisového materiálu... nebol zistený dôvod pre prijatie osobitného prokurátorského opatrenia zo strany tunajšej prokuratúry a zmenu stanoviska, ktoré Vám bolo oznámené listom krajskej prokuratúry sp. zn. Kd 266/09-8 z 6. 10. 2009.

K Vaším námietkam vyjadreným v opakovanom podnete uvádzam nasledovné:

Spisový materiál... sp. zn. KRP-367/K-Sť-2008 bol založený na základe sťažnosti smerujúcej voči postupu príslušníkov Policajného zboru. Sťažnosť bola orgánom verejnej správy prešetrená a o výsledkoch šetrenia bol podateľ vyrozumý listom č. KRP-367/K-Sť-2008 z 9. 9. 2009...

Ako oprávnená osoba ste požiadali v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o sprístupnenie informácií nachádzajúcich sa v „sťažnostnom“ spise sp. zn. KRP 367/K-Sť-2008 so zverejnením ktorých nesúhlasili preverované osoby. Žiadosti bolo... vyhovené čiastočne s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 211/2000 Z. z.

Zákon č. 211/2000 Z. z. v ustanoveniach §§ 8-11 upravuje dôvody obmedzujúce prístup k informáciám. Povinná osoba je oprávnená z týchto dôvodov obmedziť sprístupnenie informácie, pokiaľ v rozhodnutí, po zistení skutkového stavu dôvody obmedzenia subsumuje pod príslušnú právnu kvalifikáciu odôvodňujúcu obmedzenie. Tento proces a rozhodnutie je výlučne na správnej úvahe povinnej osoby, ktorá tento proces realizuje. Pokiaľ povinná osoba v danej veci nesprístupnila požadované informácie nachádzajúce sa už v ukončenom spise o prešetrení sťažnosti (so sprístupnením ktorých nesúhlasili preverované osoby) v zmysle zákona č. 152/1998 Z. z., s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 211/2000 Z. z. a z dôvodov uvedených v rozhodnutiach povinnej osoby, možno považovať tieto rozhodnutia povinnej osoby o obmedzení prístupu k informáciám za vecne správne. Za vecne správne ich možno navyše považovať aj s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 211/2000 Z. z., nakoľko tieto požadované informácie pochádzali z vykonávanej kontrolnej a dozorovej činnosti subjektu oprávneného na preverovanie postupu orgánov Policajného zboru v rámci procesu preverovania sťažnosti.

S poukazom na vyššie uvedené, postupom povinnej osoby v konaní o žiadosti o sprístupnenie informácií obsiahnutých v spise o preverovaní sťažnosti nedošlo ani k porušeniu § 23 zákona č. 71/1967 Zb.

Týmto považujem Váš opakovaný podnet zo strany Generálnej prokuratúry za vybavený s tým, že ďalšie opakované podnety v tejto veci budú na prokuratúre vybavované iba ak budú obsahovať nové skutočnosti.»

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže

v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

9. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Uvedený princíp sa nepochybne týka aj prípadov, v ktorých sa sťažovateľ ako účastník konania pred orgánom verejnej správy môže domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd využitím právnych prostriedkov nápravy, ktoré mu na tento účel dáva k dispozícii zákon.

11. Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu generálnej prokuratúry pri opakovanom podnete sťažovateľa v súvislosti s preskúmaním postupu krajského riaditeľstva pri odmietnutí nahliadnutia do spisu (pozri bod 2). Tento postup je v súčasnosti (tiež) predmetom posudzovania v rámci správneho konania pred krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 176/2009 (pozri bod 6).

12. Ak sa za tejto situácie sťažovateľ domáhal svojho práva jednak na krajskom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať krajský súd.

13. Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol v zmysle § 25 ods. 2 uvedeného zákona.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010